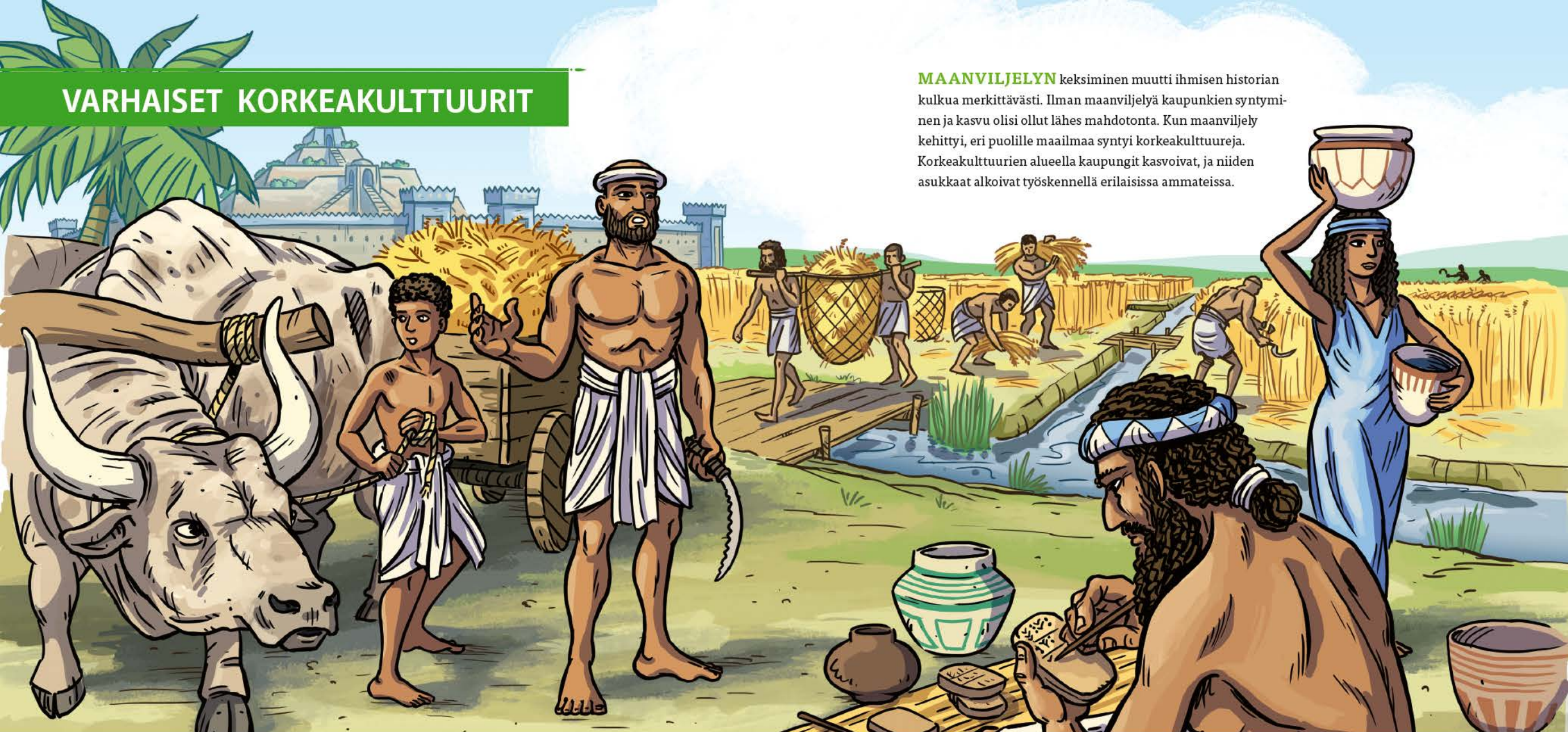

VARHAISET KORKEAKULTTUURIT

MAANVILJELYN keksiminen muutti ihmisen historian kulkua merkittävästi. Ilman maanviljelystä kaupunkien syntymisen ja kasvu olisi ollut lähes mahdotonta. Kun maanviljely kehittyi, eri puolille maailmaa syntyi korkeakulttuureja. Korkeakulttuurien alueella kaupungit kasvoivat, ja niiden asukkaat alkoivat työskennellä erilaisissa ammateissa.

sumerit keksivät
nuolenpää-
kirjoituksen
3400 eaa.

Indus-kulttuuri

Caralin kulttuuri

Kiinan keisarikunta
syntyi 221 eaa.

Egyptin korkeakulttuuri

Mesopotamian korkeakulttuuri

pronssikausi

rautakausi

3600 eaa. 3400 eaa. 3200 eaa. 3000 eaa. 2800 eaa. 2600 eaa. 2400 eaa. 2200 eaa. 2000 eaa. 1800 eaa.

1600 eaa. 1400 eaa. 1200 eaa. 1000 eaa. 800 eaa. 600 eaa. 400 eaa. 200 eaa. 0

★ Kartalla ★

VARHAISET KORKEAKULTTUURIT

Varhaisia korkeakulttuureita oli eri puolilla maapalloa.

VÄLI-AMERIKAN KORKEAKULTTUURI

Väli-Amerikan olmeekkikulttuuri kukoisti vuosina 1600 eaa.–900 jaa. Alueella viljeltiin maissia, papua, perunaa ja puuvillaa. Olmeekit käyttivät kuvakirjoitusta.

CARALIN KORKEAKULTTUURI

Caralin korkeakulttuuri kukoisti noin 2600–2000 eaa. Caralin kaupungissa ja sen lähialueilla asui yhteensä noin 20 000 asukasta ja siellä käytettiin solmukirjoitusta.

Quipu eli solmukirjoitus koostui puuvillasta tai laamankarvasta tehdyistä naruista, joihin tehtiin erilaisia solmuja.

Tehtävät

1. Kerro omin sanoin, mihin varhaiset korkeakulttuurit sijoittuvat kartalla. Millä nimellä tuota aluetta maapallolla kutsutaan?

MESOPOTAMIA, VANHIN KORKEAKULTTUURI

Mesopotamiassa on elänyt useita kansoja, kuten sumerit ja babylonialaiset. Korkeakulttuuri kukoisti noin 3500–500 eaa. Suurimpia kaupunkeja olivat Babylon ja Uruk. Sumerien nuolenpääkirjoitus on vanhin tunnettu kirjoitusjärjestelmä.

KIINAN KORKEAKULTTUURI

Varhaisimmat varmasti tunnetut merkit kiinalaisesta korkeakulttuurista on löydetty n. 2100 vuoden takaa.

Kiinasta on löydetty kilpikonnankuoreen kaiverrettuja kirjoitusmerkkejä. Ne ovat varhaisin tunnettu esimerkki kiinankielisestä kirjoituksesta.

EGYPTIN KORKEAKULTTUURI

Egyptin alueen korkeakulttuuri kukoisti noin vuosina 3100 eaa.–30 eaa. Huomattavia asutuskeskuksia olivat Memphis, Luxor ja Alexandria. Egyptiläiset kirjoittivat hieroglyfien nimellä tunnettua kuvakirjoitusta.

INDUS-KULTTUURI

Indus-kulttuuri kukoisti vuosina 2600–1800 eaa. Kulttuurin kirjoitusta ei osata enää lukea.

